

Høringsbrev – forslag til lokal forskrift om permisjon i grunnskolen

Regionalt oppvekstledernetverk i Kongsbergregionen vedtok i mai 2025 å utarbeide et forslag til felles forskrift om permisjon i grunnskolen. På bakgrunn av dette ble det opprettet en arbeidsgruppe som har gjennomført fire Teams-møter og sammen utarbeidet utkast til forskrift og saksfremlegg. Arbeidsgruppen har også innhentet erfaringer fra Oslo kommune og Osloskolen.

I dag har de fleste kommunene i Kongsbergregionen egne permisjonsforskrifter etter § 2-2 fjerde ledd. Disse varierer både i utforming og innhold, til tross for at sakstyper og permisjonsbehov i stor grad er like. Arbeidsgruppen ser derfor behov for en mer enhetlig tilnærming og felles praksis på tvers av kommunene. Forslag til felles lokal forskrift sendes med dette på høring med seks ukers frist. Innspill sendes til: horingssvar@kongsbergregionen.no.

Vi ønsker en bred høringsrunde og ser frem til konstruktive innspill til det videre arbeidet.

Fakta og vurderinger

Tidligere regelverk

Den tidligere opplæringsloven (1998) inneholdt en tidsmessig begrensning på maksimalt to ukers permisjon. Denne begrensningen ble fjernet i ny opplæringslov, som bygger på at kravet om forsvarlig opplæring i seg selv setter en naturlig grense for omfang og varighet av permisjoner.

Gjeldende opplæringslov

Ny opplæringslov trådte i kraft 1. august 2024. Permisjon er regulert i § 2-2 fjerde og femte ledd. Loven slår fast at kommunen *kan* gi permisjon dersom opplæringen «samla sett er forsvarleg», og at kommunen skal gi forskrift om permisjon. Elever fra andre tros- og livssynssamfunn enn Den norske kirke har dessuten rett på permisjon ved religiøse høytidsdager, forutsatt at foreldrene sikrer nødvendig opplæring.

Forsvarlighetsvurderingen

Vilkåret om «samla sett forsvarleg» innebærer at eleven ikke har krav på permisjon. Skolen skal vurdere elevens totale opplæringssituasjon, inkludert læringsutbytte, planlagt undervisning, prøver, samt om foresatte kan tilby egnet opplæring i permisjonstiden. Elevens beste og elevens egen mening skal også vektlegges etter opplæringsloven §§ 10-1 og 10-2. Opplæring som går tapt ved permisjon, skal ikke erstattes i etterkant, og tidligere fravær skal inngå i vurderingen.

Tungtveiende grunner

Arbeidsgruppen anbefaler å forskriftsfeste at terskelen for permisjon skal være høy, uavhengig av om den kan anses som forsvarlig. Dette for å støtte tilstedeværelse i skolen og understreke både elevens **rett og plikt** til opplæring. Forslaget lister opp eksempler på tungtveiende grunner, uten at listen er uttømmende.

For idrettslige eller kulturelle arrangement foreslås det at permisjon bare kan innvilges ved deltakelse på **høyt nivå**, forstått som et nivå som skiller seg fra ordinære arrangementer – uten at det nødvendigvis innebærer nasjonalt eller internasjonalt nivå.

Ferieavvikling

Flere kommuner i regionen har besluttet at ferie ikke skal gi grunnlag for permisjon. Arbeidsgruppen foreslår å forskriftsfeste at ferie normalt **ikke** utgjør en tungtveiende grunn. Elever har 190 skoledager og 175 dager utenom skolen som kan benyttes til ferie. Samtidig åpnes det for unntak i enkeltsaker – forutsatt forsvarlighet og at permisjonen ikke faller på perioder med faste prøver eller tilsvarende.

Faste prøver og vurderingssituasjoner

Forslaget legger opp til at permisjon ikke skal innvilges i forbindelse med forberedelse til eller gjennomføring av faste prøver. Likt behandles obligatoriske undervisningsopplegg, klasseseturer, arrangementer med elevrolle og andre vurderingssituasjoner. Hva som omfattes av «forberedelse» må avgjøres av skolen i den enkelte saken, med rom for profesjonelt skjønn. Også her gjelder krav om forsvarlighet og tungtveiende grunn.

Likebehandling og forutsigbarhet

Et felles regelverk vil gi større forutsigbarhet og bidra til likebehandling for elever, foresatte og ansatte. Arbeidsgruppen understreker betydningen av at forskriften ikke åpner for forskjellsbehandling mellom grupper. Ulik økonomisk og pedagogisk støtte i hjemmet bør heller ikke gi grunnlag for ulik praksis – eksempelvis ved ferier.

Langvarig fravær og alternativ opplæring

Dersom foresatte ønsker at barnet skal delta i aktiviteter som gjør elevens tilstedeværelse på skolen vanskelig over tid, kan foresatte overta ansvaret for opplæringen, jf. § 2-2 første ledd. Kommunen fører da tilsyn etter § 22-5. For utenlandsopphold over tre måneder opphører opplæringsplikten i Norge, og permisjonsregelverket er da ikke relevant.